

Arūnas Teišerskis: labiausiai džiugina veiklūs ir išradingi žmonės

Aurelija BANIULAITIENĖ

Airijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Arūnas Teišerskis šias pareigas eina jau trečia kadencija. Savo laiku jis apgynė gamtos mokslų daktaro laipsnį Vilniaus universitete Chemijos fakultete. 2004 m. liepos pabaigoje Arūnas pakviestas Airijos kolegų atvyko dirbti mokslo darbuotoju į Dublino universiteto Šv. Trejybės koledžą (*Trinity College Dublin*). Prieš tai su viena šio koledžo laboratorijų kaip Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto mokslinės grupės narys jis įgyvendino bendrą projektą. Kaip pasakoja, airiai paprašė pastatyti mikroschemų technologijoje naudojamą kristalų plonų sluoksnelių auginimo įrangą, kurią Lietuvos mokslininkai jau buvo pakankamai išstobulinę. Po įrangos sumontavimo laboratorijos, kur įranga buvo pastatyta, vadovas pasiūlė Arūnui atvažiuoti vėl ir dirbti su ja. Pradžioje tai buvo ilgalaikės komandiruotės, tačiau po dvejų metų jam buvo pasiūlytas kontraktas ilgalaikiam projektui, taip Arūnas ir liko dirbti Airijoje. Vėliau paskui šeimos vyrą ir tėvą atvažiavo ir visa šeima. Nuo pat atvykimo į Airiją momento Arūnas siekė įsitraukti į lietuvišką veiklą. Prisipažįsta, kad bendrauti su kolegomis universitete angliškai jam niekada nebuvo sunku, tačiau norėjosi girdėti ir lietuvišką šneką, jausti lietuvišką dvasią. Suradęs bendraminčių, jis tapo vienu iš pirmosios Airijoje lituanistinės mokyklos įkūrėjų, nemažai metų joje dirbo mokytoju, dabar mokyklai vadovauja. Arūnas yra Airijos lietuvių bendruomenės narys nuo pat jos įkūrimo, buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos narys, PLB švietimo komisijos narys, buvęs komisijos pirmininkas. Už jo paramą ir paskatinimą dėkingas ne vienas bendruomenės aktyvistas. Jo indėlį į

bendruomenės gyvenimą puikiai vertina Lietuvos ambasadoriaus kadenciją Airijoje baigęs Egidijus Meilūnas.

Airijos LB pirmininkas Arūnas Teišerskis

Ekonominis bumas išviliojo lietuvius į Airiją

Tik apsistojus Dubline Arūnui rūpėjo čia susitikti lietuvių, kad galėtų pabendrauti lietuviškai. Internete susirado informacijos, kad mieste vyksta lietuvių susibūrimai. Tai ir buvo bendravimo pradžia. Bent kiek organizuotesnė lietuviška veikla Airijoje prasidėjo tik apie 2000-uosius metus. Airijoje tuo metu buvo ekonominis bumas, kūrėsi daug informacinių technologijų įmonių, kurios pritraukė daug darbuotojų iš įvairių šalių, tarp jų ir lietuvių. Jie organizuodavo neformalius susitikimus, savo koncertus tautiečiams rengdavo čia atvykęs gyventi

dainų atlikėjas ir autorius Darius Mileris-Nojus. 2004 metais, kai Lietuva įstojo į ES ir Airija viena pirmųjų atidarė sienas, Airijos link skrisdavo sausakimšai lėktuvai iš Lietuvos. Anot dabartinio bendruomenės vadovo, pirmuosius dvejus-trejus metus Airijoje būdavo registruojama po 20 tūkstančių Lietuvos piliečių per metus socialinio draudimo pažymėjimui gauti. Per kelerius metus į šią valstybę atsikėlė apie 60 tūkstančių tautiečių – panašiai kaip visas Alytaus miestas. Oficialiais duomenimis, dabar yra netoli 90 tūkstančių Airijos socialinio draudimo pažymėjimus turinčių Lietuvos piliečių, nors gyventojų surašymo duomenys rodo tik 36 tūkstančius lietuvių. Keistas toks neatitikimas, bet didelė dalis, matyt, nemato reikalo registruotis surašymo metu, o socialinio draudimo pažymėjimų reikia darbui, sveikatos apsaugai, vaikų mokykloms ir t. t. Tai ir iškreipia oficialią statistiką. Tokiai gausiai bendruomenei, kurioje labai daug jaunų šeimų, prireikė mokyklos. Dar 2004 metais buvo pradėta organizuoti pirmoji Airijos lituanistinė mokykla Dubline. Arūnas, turintis pedagoginės patirties Lietuvoje, irgi prisijungė prie mokyklos kūrimo, ji Dubline duris atvėrė 2004 m. rugsėjį tuometinės Lietuvos atstovybės patalpose ir buvo pavadinta „4 Vėjų“ vardu. Pati bendruomenė tuomet dar nebuvo juridiskai įregistruota. Paraginus tuo laiku Lietuvos ambasadorės Airijoje pareigas ėjusiai Izoldai Bričkovskienei, oficialiai Airijos lietuvių bendruomenė įteisinta 2005 m. sausio mėnesį. Taigi, anot Arūno, bendruomenė prasidėjo nuo mokyklos, o ne atvirkščiai. Taip susiklostė, kad ir jo paties pagrindinė veikla bendruomenėje visada buvo susijusi su švietimu.

Nuo entuziazmo - iki rutinos

Kaip prisimena, bendruomenės veiklos pradžia buvo „dainuojanti“ – visi nori, daro, organizuoja. Tačiau paskui viskas virsta rutina. Pradžioje vienas siūlo renginius, kitas sporto varžybas ar dar ką nors. Tada keli žmonės, nemiegodami naktimis – juk dieną yra darbas – daro grandiozinius renginius, ir taip tas entuziazmas palaipsniui išsikvepia. Vieni žmonės išeina, kiti ateina. Buvo tokia didelė kaita, kad pačių pirmųjų organizatorių jau ir nėra. Vieni išvažiavę į Lietuvą, kiti į kitas šalis. Anot Arūno, kadangi lietuvių Airijoje vis dar yra labai daug, to lietuviškumo galima pasisemti ir už bendruomenės ribų. Šioje šalyje galima daug ką nuveikti net ir nemokant anglų kalbos. Yra lietuviškų parduotuvių, verslo įmonių: kepyklų, grožio salonų, kirpyklų, automobilių mechanikos dirbtuvių, vyksta lietuviški komerciniai muzikos koncertai. „Mums, visuomenininkams, net neverta su jų organizatoriais konkuruoti. Tiesiog vieną kartą supranti, kad tegul komercinius renginius daro tie, kas siekia uždirbti, o mes darysime tai, ko jie

nedaro. Kažkada pasitarę ir priėmėme tokį sprendimą – mes, kaip visuomeninė organizacija, orientuosimės į tai, kas yra nekomerciška, kas neneša pelno, bet yra įdomu mums. Lituanistinės mokyklos yra viena iš tokių sričių – jų veikla komerciniu požiūriu mažai apsimoka, todėl jų darbas daugelyje šalių daugiausia paremtas visuomeninė veikla“, – pasakoja bendruomenės lyderis. Jis pažįsta pavienių žmonių, kurie bandė komerciniais pagrindais Airijoje organizuoti lietuviškas mokyklas, bet pamatė, kiek tai reikalauja daug darbo ir išlaidų, o finansinės naudos neatneša. Tai juos greitai nuo idėjos atšaldydavo. Dabar, nors mokyklos ir egzistuoja, pasak bendruomenės pirmininko, jos egzistuoja tik pelno nesiekiančių visuomeninių organizacijų pavidalu. Daug kas vis dar galvoja, kad tos mokyklos milijonus mokytojams neša, bet kas pabando tuos „milijonus“ uždirbti, labai greitai nusivilia ir stebisi: „Kaip iš tų skatikų jūs sugebate išgyventi.“ „Nesugebame – tiesiog visi turi kitus darbus pragyvenimui. Taip visa veikla ir pakrypo į tą pusę, kad organizuojami renginiai, kurie yra visų pirma įdomūs patiems organizatoriams, ir tokia veikla laikosi dėl jų entuziazmo“, – sako A. Teišerskis.

Trečiajam Airijos lituanistinių mokyklų konkursui, skirtam Kovo 11 – ajai, –

pasirengta.

Daug grupių - pagal interesus

Anot bendruomenės pirmininko, ilgainiui bendruomenės narių veiklos specializuojasi. Tie, kas dirba mokykloje, gali niekada nesusitikti su tais, kurie organizuoja sporto varžybas ar poezijos vakarus. Tai yra visiškai natūralu, nes kas įdomu vienam, gali būti neįdomu kitam. Ir tai netgi sveikintina. „Juk jeigu būtume bandę stabdyti šį skirstymąsi į atskiras grupes pagal poreikius, būtume žmones tik supriešinę. Dabar mes esame toje stadijoje, kai grupes bandome suvienyti, nesiekdami jų „paspausti po bendruomenės sparnu“ ar apskritai panaikinti. Tiesiog norime, kad jos įsitrauktų į mūsų veiklą, kartu likdamos nepriklausomos“, – tvirtina visos Airijos lietuvių vienijančios bendruomenės pirmininkas. Jis įsitikinęs, kad ankstesni bandymai siekti, kad bendruomenės nariai viską darytų tik per bendruomenę, iš tikrųjų nedavė rezultatų. Toks bendruomenės veiklos modelis, anot Arūno, kai kur privedė netgi prie didelių konfliktų. Gražinimas grupių atgal, nesistengiant joms vadovauti, tiesiogiai reguliuoti, ir yra dabartinio etapo uždavinys. „Kaip tik šiame taške ir esame“, – sako pašnekovas.

Svarbiausia - sukurta mokykla ir žmonės

Paklaustas, kas jam įsimintiniausia ir vertingiausia iš visų buvimo bendruomenėje ir vadovavimo jai metų, A. Teišerskis neskuba atsakyti ir susimąsto – juk būta visko tiek daug. „Mano svarbiausia veiklos sritis vis dėlto buvo švietimas. Dirbome su mokykla, konkrečiai mūsų „4 Vėjų“ mokykla, kuriai dabar jau tiesiogiai ir vadovauju. Mums pavyko sukurti ir išstobulinti jos veiklą“, – teigia jis. Pats svarbiausias dalykas yra bendravimas su skirtingais žmonėmis. Pačios mieliausios akimirkos, kai sutinki žmogų, kuris nori ką nors konkrečiai daryti, turi didelį entuziazmą ir originalių idėjų. Tų kelių tokių, atrodytų, skirtingų žmonių darbas, užsidegimas, išradingumas, kaip ką įdomiai padaryti, labiausiai ir džiugina. „Kartais pasiūloma tokių originalių sumanymų, kad pats taip ir nesugalvotum. Tas idėjas įgyvendindami kartu gauname gerų rezultatų“, – sako jis. Vystydami savo veiklą Dublino lietuviai pasiekė tai, kad jų „4 Vėjų“ mokykla pagal mokinių skaičių yra didžiausia visoje Europoje. Joje yra keli skyriai, o bendras mokinių skaičius siekia keturis šimtus. Tiesa, dėl COVID-19 epidemijos mokinių skaičius pastaruoju metu šiek tiek pamažėjo. Šioje mokykloje netgi mokytojų ir jų padėjėjų skaičiuojama netoli šešiasdešimties. Arūnas mėgsta pajuokauti, kad jo vadovaujamoje mokykloje mokytojų yra daugiau, negu pusė pasaulio lituanistinių

mokyklų turi mokinių. Pats Arūnas paskutiniu metu „4 Vėjų“ mokykloje tik vadovavo, bet šiais mokslo metais, vieną patyrusį aukštesniųjų klasių mokytoją-lituanistą išleidus paatostogauti ir kol kas neradus paminos, jam pačiam vėl tenka paragauti mokytojo duonos. Ir ji jam patinka. Kaip pats tvirtina, nors yra vadinamasis „tikslukas“, jį domina lingvistika, pats geba kalbėti ne viena užsienio kalba, visada rūpinosi ir rūpinasi gimtosios kalbos reikalais. Šiuo metu Arūnas vyriausiesiems mokyklos mokiniams padeda ruošti airiškam lietuvių kalbos egzaminui. Nors dar visai neseniai paklaustas, kokiai klasei jis dėsto, pajuokaudavo: „Dirbu su suaugusiaisiais – mokau mokytojus.“

„Lyderių laikas 3“. Vilnius, 2019 m. kovo 21-23 d. Su kolegomis iš JAV, Airijos, Lietuvos, Izraelio, Belgijos ir ŠMSM ministru Algirdu Monkevičiumi

Mokyklos vadovas ir mokytojas neslepia, kad darbas su Airijoje gyvenančiais lietuviais mokiniiais turi daug specifinių bruožų, todėl kartais iš Lietuvos atvykusius naujokus, net labai patyrusius pedagogus tenka ilgokai mokyti, kaip pakeisti ugdymo metodikas. Kai kuriems kolegoms tenka gerokai aiškinti, kuo šie mokiniai skiriasi nuo likusiųjų Lietuvoje. Svarbiausia įsisąmoninti, kad šie vaikai

ne visada savaime gerai supranta kalbą, nors buitiniu lygiu jie kalba visai neblogai. „Jeigu jiems aiškinsi gramatiką, o nepaaiškinsi, ką reiškia tekste kad ir, kartais atrodytų, elementarūs žodžiai, gero rezultato nepasieksi“, – pasakoja daug mokytojavimo patirties užsienyje turintis lietuvis. Šiuos mokinius tėvų, senelių kalbos dažnai tenka mokyti kaip užsienio kalbos. Tokiais atvejais labai svarbus mokinių žodyno ugdymas ir gyvas pačių mokinių kalbėjimas. „Jei per pamokas kalbės daugiausia mokytojas, o jo mokiniai tik klausysis, galima tą klasę uždaryti – jokios naudos nebus pasiekta, – įsitikinęs A. Teišerskis. – Gramatika bus bevertė, jei nebus praktikuojama šnekamoji kalba. Tik kai išmokstama kalbėti, tada jau galima mokytis rašybos taisyklių, pastebėti klaidas ir visa kita.“

Skauda širdį dėl švietimo Lietuvoje

Paklaustas apie grįžimą į Tėvynę Arūnas teigia, kad tokių planų kol kas neturi. Teišerskių dukra jau baigusi Dubline universitetą ir sėkmingai dirba, sūnus dar tęsia universiteto studijas. Tinkamą darbą turi ir Arūno žmona. Kaip pats sako, visi užsiėmę, o pastarųjų metų situacija nepalanki bet kokiam keliavimui.

Kadangi pačiam A. Teišerskiui artimiausia sritis yra švietimas, jis nuolat stebi padėtį gimtojoje šalyje. Liūdna pripažinti, kad su švietimu Lietuvoje „ne pyragai“, sako jis. Praėjusioje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyboje Arūnas buvo atsakingas už švietimą. Ir dabar, būdamas Švietimo komisijos narys, daug bendrauja su jos dabartine vadove Alvija Černiauskaite, kitais komisijos nariais. Kartais, kai tenka pakalbėti su šalies vadovais, sako jis, esant galimybei stengiamasi paspausti juos ir šioje srityje. Visi išvažiavę dar nepamiršo Lietuvos švietimo įstaigų, gali palyginti mokyklas ir universitetus čia ir ten. Anot pašnekovo, iš toliau gerai matyti, kur pasiekta pažanga, o kur dar likę, deja, „riebūs“ minusai. Kitose šalyse padirbėję ir daug patirties sukaupę žmonės galėtų daug pasitarnauti gerinant padėtį Tėvynėje. Tačiau kartais atrodo, kad Lietuvos funkcionieriai, kokios bebūtų srities, nelabai nori prisileisti ekspertizės iš užsienio, nors tie, kurie matę procesus ir ten, ir ten, galėtų būti ypač naudingais patarėjais ir pabadyti pirštu ten, kur reikia tvarkytis. Įspūdis toks, kad kai kurie iš tų biurokratų nori ramiai sulaukti pensijos ir nepageidauja, jog jiems kas kvaršintų galvas problemomis, kurios reikalauja jų pastangų.

Kaip ten bebūtų, A. Teišerskis tiki gerais pokyčiais. Tiesiog kiekvienam procesui vykti reikia laiko. Jį džiugina, kad Airijos lietuvių veiklos neišblaškė pasaulinė pandemija. Nors daug puikių sumanymų laukia savo valandos. Svarbiausia – to

norintys žmonės.

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

